

ОКВИРНА КОНВЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

Државе чланице Савјета Европе и друге државе потписнице ове оквирне конвенције;
Сматрајући да је циљ Савјета Европе да оствари веће јединство међу чланицама
ради очувања и остваривања идеала и начела који представљају заједничко наслеђе;
Сматрајући да је један од начина којим се овом циљу може спремити очување и
даље остваривање људских права и основних слобода;

У жељи да проведу Декларацију шефова држава и влада држава чланица Савјета
Европе усвојену у Бечу 9. октобра 1993;

Одлучне да у оквиру својих територија заштите опстанак националних мањина;
Сматрајући да су бурни преврати у европској историји показали да је заштита
националних мањина од кључног значаја за стабилност, демократску безбједност и мир
на

овом континенту;

Сматрајући да плуралистичко и истинско демократско друштво треба не само да
поштује етнички, културни, језички и вјерски идентитет сваког припадника националне
мањине већ и да ствара одговарајуће услове који му омогућују да изразе, очувају и
развију тај идентитет;

Сматрајући да је стварање климе толеранције и дијалога неопходно да би се
омогућило да културна разноликост буде извор и чинилац, не подјеле, већ обогаћења за
свако друштво;

Сматрајући да остварење толерантне и просперитетне Европе не зависи само од
сарадње међу државама, већ захтијева прекограничну сарадњу међу локалним и
регионалним органима без штете по устав и територијални интегритет сваке државе;
Имајући у виду Конвенцију о заштити људских права и основних слобода и пратећих
протокола;

Имајући у виду опредјељења у погледу заштите националних мањина у
конвенцијама и декларацијама Уједињених народа и документима Конференције о
европској безбједности и сарадњи, посебно у Документу из Копенхагена од 29. јуна
1990;

Одлучне да утврде начела која треба поштовати и обавезе које из њих проистичу с
циљем обезбјеђења у државама чланицама и другим државама које могу постати
чланице

овог инструмента, ефикасне заштите националних мањина и права и слобода
припадника

тих мањина, у оквиру владавине права, поштујући територијални интегритет и
национални

суверенитет држава;

Ријешене да начела наведена у овој конвенцији проведу путем националног
законодавства и одговарајућих политика влада;

Споразумјеле су се о сљедећем:

Део I.

Члан 1.

Заштита националних мањина и права и слобода припадника тих мањина саставни је дио међународне заштите људских права и као таква спада у област међународне сарадње.

Члан 2.

Одредбе ове оквирне конвенције примјењују се у доброј вјери, у духу разумијевања и толеранције и у складу са начелима добросусједства, пријатељских односа и сарадње међу државама.

Члан 3.

1 Сваки припадник националне мањине има право да слободно бира да се према њему опходе или не опходе као таквом и неће доћи у неповољан положај због таквог опредјељења или вршења права везаних за то опредјељење.

2 Припадници националних мањина могу да врше она права и уживају слободе које произилазе из начела садржаних у овој оквирној конвенцији, појединачно или у заједници са другима.

Део II.

Члан 4.

1 Чланице се обавезују да зајамче припадницима националних мањина равноправност пред законом и једнаку законску заштиту. У том смислу забрањена је било каква дискриминација на основу припадности националној мањини.

2 Чланице се обавезују да усвоје, гдје је то потребно, одговарајуће мјере за унапређење, у свим областима економског, социјалног, политичког и културног живота, пуне ефективне равноправности између припадника националне мањине и оних који припадају већини. У том погледу ће се водити рачуна о посебним условима припадника националних мањина.

Мјере усвојене сходно ставу 2. не сматрају се актом дискриминације.

Члан 5.

1 Чланице се обавезују да унапређују услове потребне за одржавање и развијање културе припадника националних мањина и очување неопходних елемената њиховог идентитета; наиме вјере, језика, традиције и културног наслијеђа.

2 Без штете по мјере предузете у оквиру своје опће политике интеграције, чланице ће се уздржати од политика или пракси усмјерених ка асимилацији припадника националних мањина противно њиховој вољи и штитећи их од сваке акције усмјерене ка таквој асимилацији.

Члан 6.

1 Чланице ће подстицати дух толеранције и међукултурног дијалога и предузимаће ефикасне мјере за унапређење узајамног поштовања и разумијевања и сарадње међу свим људима који живе на њиховој територији, без обзира на њихов етнички, културни, језички или вјерски идентитет, посебно у области образовања, културе и медија.

2 Чланице се обавезују да предузму одговарајуће мјере заштите лица изложених пријетњама или дискриминацији, непријатељствима или насиљу због свог етничког,

културног, језичког или вјерског идентитета.

Члан 7.

Чланице ће обезбиједити поштовање права сваког припадника националне мањине за слободу мирног окупљања, слободу удруживања, слободу изражавања и слободу мисли, савјести и вјероисповијести.

Члан 8.

Чланице се обавезују да признају сваком припаднику националне мањине право да слободно изражава своју вјеру или вјерска увјерења и да оснива вјерске институције, организације и удружења.

Члан 9.

1 Чланице се обавезују да признају да право сваког припадника националне мањине на слободу изражавања обухвата слободу увјерења и примања и давања информација и идеја, на језику мањине, без ометања од стране власти и без обзира на границе. Чланице ће обезбиједити, у оквиру својих правних система, да припадници националних мањина имају приступ средствима јавног информисања без дискриминације.

1 Став 1. не спрјечава чланице да затраже одобрење, без дискриминације и на основу објективних критерија за емитовање радио и ТВ емисија или отварање кинематографских предузећа.

2 Чланице неће ометати успостављање и кориштење штампаних средстава јавног информисања од стране припадника националних мањина. У законским оквирима за радио

и телевизијске емисије, обезбиједит ће колико год је то могуће, а узимајући у обзир одредбе става 1, да припадници националних мањина имају могућност успостављања и кориштења сопствених средстава јавног информисања.

3 У оквиру својих правних система, чланице ће усвојити адекватне мјере да се припадницима националних мањина олакша приступ средствима јавног информисања и с

циљем подстицања толеранције и омогућавања културног плурализма.

Члан 10.

1 Чланице се обавезују да признају право сваког припадника националне мањине на кориштење, слободно и без ометања, свог језика, приватно и јавно, усмено и писмено.

2 У областима које су традиционално или у знатном броју насељене припадницима националних мањина, уколико ти припадници то затраже, и када тај захтјев одговара стварној потреби, чланице ће настојати да обезбиједи колико је то могуће, услове који би

омогућили да се језик мањине користи у односима између тих припадника и органа управе.

3 Чланице се обавезују да зајамче право сваком припаднику националне мањине да буде одмах обавијештен, на језику који разумије, о разлозима хапшења и о природи и

разлозима оптужбе против њега и да се брани на том језику, ако је потребно, уз бесплатну помоћ тумача.

Члан 11.

1 Чланице се обавезују да признају право сваког припадника националне мањине да користи своје презиме и име (патрониме) на језику мањине и право на њихово званично признавање по модалитетима утврђеним у њиховом правном систему.

2 Чланице се обавезују да признају право сваког припадника националне мањине да на мјестима видљивим за јавност изложи ознаке, натписе и друге информације приватног карактера писане на његовом матерњем језику.

3 У областима традиционално насељеним знатним бројем људи који припадају националној мањини, чланице ће настојати, у оквиру својих правних система, укључујући,

гдје је то погодно, уговоре са другим државама, а узимајући у обзир своје посебне услове, да традиционални локални називи, имена улица и других топографских ознака намијењених јавности буду исписани и истакнути на локалном језику када постоји довољан захтјев за таквим ознакама.

Члан 12.

1 Чланице ће, гдје је погодно, предузети мјере у области образовања и истраживања с циљем сазнања о култури, историји, језику и вјери својих националних мањина и већине.

2 С тим у вези чланице ће, између осталог, обезбиједити одговарајуће могућности за оспособљавање наставника и приступ уџбеницима и олакшати додир између ученика и наставника разних заједница.

3 Чланице се обавезују да унапређују једнаке могућности приступа образовању на свим степенима за припаднике националних мањина.

Члан 13.

1 У оквиру система образовања, чланице ће признати право припадника националних мањина на оснивање и вођење сопствених приватних институција за образовање и обучавање.

2 Вршење тог права не повлачи никакву финансијску обавезу за чланице.

Члан 14.

1 Чланице се обавезују да признају право сваког припадника националне мањине да учи свој језик мањине.

2 У областима које су традиционално или у знатном броју насељене припадницима националних мањина, ако има довољно захтјева, чланице ће настојати да обезбиједи, колико год је то могуће и у оквиру својих образовних система, да припадници тих мањина, имају одговарајуће могућности да имају наставу на матерњем језику или додатну наставу на том језику.

3 Став 2. овог члана примјенит ће се без штете по изучавање званичног језика или наставе на том језику.

Члан 15.

Чланице ће створити неопходне услове за ефикасно ућешће припадника националних мањина у културном, друштвеном и економском животу и јавним пословима, нарочито оним који се њих тичу.

Члан 16.

Чланице ће се уздржати од мјера које мијењају однос становништва у областима насељеним припадницима националних мањина, а имају за циљ ограничавање права и слобода које произилазе из начела садржаних у овој оквирној конвенцији.

Члан 17.

1 Чланице се обавезују да не ометају право припадника националних мањина да оснивају и одржавају слободне и мирољубиве додире преко границе са лицима која законито бораве у другим државама, посебно оним с којима имају заједнички етнички, културни, језички или вјерски идентитет или заједничко културно наслеђе.

2 Чланице се обавезују да не крше право припадника националних мањина да учествују у раду невладиних организација, како на националном тако и на међународном плану.

Члан 18.

1 Чланице уговорнице ће настојати да закључе, гдје је потребно, билатералне и мултилатералне споразуме с другим државама, посебно сусједним, ради обезбјеђивања заштите припадника националних мањина које су у питању.

2 Гдје је то потребно, чланице ће предузети мјере за подстицај прекограничне сарадње.

Члан 19.

Чланице се обавезују да поштују и да проводе начела садржана у овој оквирној конвенцији и да гдје је потребно, унесу само она ограничења, рестрикције или укидања утврђена међународним правним инструментима, посебно Конвенцијом о заштити људских права и основних слобода, у мјери у којој су од значаја за права и слободе који произилазе из поменутих начела.

Део III.

Члан 20.

У вршењу права и слобода која произилазе из начела садржаних у овој оквирној конвенцији, сваки припадник националне мањине поштоват ће национално законодавство и права других, посебно припадника већине или других националних мањина.

Члан 21.

Ништа из ове оквирне конвенције неће се тумачити тако да може значити право на предузимање дјелатности или вршења дјела супротних основним начелима међународног права, а посебно сувереној једнакости, територијалном интегритету и политичкој независности држава.

Члан 22.

Ништа у овој оквирној конвенцији неће се тумачити као ограничавање или укидање било којег људског права или основних слобода које могу бити обезбијеђене законима било које стране чланице или неким другим споразумом који је потписала.

Члан 23.

Права и слободе које произилазе из начела садржаних у овој оквирној конвенцији у оној мјери у којој су предмет одговарајуће одредбе у Конвенцији за заштиту људских права и основних слобода или у протоколима који је прате, сматраће се да су у складу с

њиховим одредбама.

Дио IV.

Члан 24.

1 Комитет министара Савјета Европе пратит ће како чланице проводе ову оквирну конвенцију.

2 Чланице које нису чланице Савјета Европе учествоваће у механизмима њеног провођења под условима који ће се утврдити.

Члан 25.

1 У року од годину дана од ступања ове оквирне конвенције на снагу у односу на чланице, она ће поднијети Генералном секретару Савјета Европе пуну информацију о

законодавним и другим мјерама предузетим с циљем провођења начела утврђених у овој оквирној конвенцији.

2 Послије тога, свака чланица достављаће Генералном секретару периодично и кад год Комитет министара то затражи, даље информације од значаја за провођење ове оквирне конвенције.

3 Генерални секретар ће доставити Комитету министара информације поднесене под одредбама овог члана.

Члан 26.

1 Приликом оцјене адекватности мјера предузетих од стране чланица ради остварења начела утврђених у овој оквирној конвенцији, Комитету министара помагаће Савјетодавни комитет, чији ће чланови бити признати експерти у области заштите националних мањина.

1 Састав Савјетодавног комитета и његов пословник утврдиће Комитет министара у року од годину дана од ступања на снагу ове оквирне конвенције.

Дио V.

Члан 27.

Ова оквирна конвенција отворена је за потписивање за све државе чланице Савјета Европе. До дана када Конвенција ступа на снагу, отворена је за потписивање и свим другим државама које позове Комитет министара. Она подлијеже ратификацији, прихватању или потврђивању. Инструменти о ратификацији, прихватању или потврђивању депонују се код Генералног секретара Савјета Европе.

Члан 28.

1 Ова оквирна конвенција ступа на снагу првог дана у мјесецу по истеку од три мјесеца од дана када дванаест држава чланица Савјета Европе изразе сагласност да се обавезују конвенцијом сходно одредбама члана 27.

2 У погледу државе чланице која накнадно изрази спремност да се њоме обавезе, Оквирна конвенција ступа на снагу првог дана у мјесецу последије истека периода од три мјесеца од дана депоновања инструмената о ратификацији, прихватању или потврђивању.

Члан 29.

1 Послије ступања на снагу ове оквирне конвенције и последије савјетовања држава чланица, Комитет министара Савјета Европе може да позове на приступање

Конвенцији,

већинском одлуком сходно члану 20. д. Статута Европе сваку државу нечланицу Савјета

Европе, која иако позвана да потпише, сходно одредбама члана 27, још то није учинила и

сваку другу државу нечланицу.

2 У односу на сваку државу која приступи, Оквирна конвенција ступа на снагу првог дана у мјесецу који наступи по истеку периода од три мјесеца од дана депоновања инструмента о приступању код Генералног секретара Савјета Европе.

Члан 30.

1 Свака држава може у вријеме потписивања или приликом депоновања инструмента о ратификацији, прихватању, потврђивању или приступању, да одреди територију или територије за чије је међународне односе задужена на које се примјењује ова оквирна конвенција.

2 Свака држава може у било које друго вријеме, изјавом упућеном Генералном секретару Савјета Европе проширити примјену ове оквирне конвенције на неку другу територију наведену у изјави. У односу на ту територију Оквирна конвенција ступиће на

снагу првог дана у мјесецу послје истека периода од три мјесеца од дана пријема те изјаве од стране Генералног секретара.

3 Свака изјава дата по претходном ставу може се, у односу на територију утврђену у изјави, повући нотификацијом Генералном секретару. Повлачење ступа на снагу првог дана у мјесецу послје истека периода од три мјесеца од дана пријема те нотификације од стране Генералног секретара.

Члан 31.

1 Свака чланица може да откаже ову оквирну конвенцију у свако доба путем нотификације Генералном секретару Савјета Европе.

2 То отказивање ступа на снагу првог дана у мјесецу који наступи по истеку периода од шест мјесеци од дана пријема нотификације од стране Генералног секретара.

Члан 32.

Генерални секретар Савјета Европе обавијестиће државе чланице Савјета, друге земље потписнице, и сваку државу која је приступила овој оквирној конвенцији, о:
а сваком потпису;

б депоновању судског инструмента о ратификацији, прихватању, потврђивању или приступању;

ц сваком датуму ступања ове оквирне конвенције на снагу сходно члановима 28, 29. и 30;

д сваком другом акту, обавјештењу или поднеску у вези са овом оквирном конвенцијом.

Потврђујући предње, доље потписани, ваљано за то опуномоћени, потписали су ову оквирну конвенцију.

Сачињено у Стразбуру, овог 1. дана фебруара 1995. године, на енглеском и француском, с тим што су оба текста аутентична у једном примјерку који се депонује у

архивама Савјета Европе. Генерални секретар Савјета Европе доставиће овјерене копије свакој држави чланици Савјета Европе и свакој држави позваној да потпише ову оквирну конвенцију или да јој приступи.